

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6MCdo/1/2016
Identifikačné číslo spisu:	4613209266
Dátum vydania rozhodnutia:	31.07.2017
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:4613209266.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Dušana Čimu a sudcov JUDr. Rudolfa Čirča a JUDr. Ivana Machyniaka v spore žalobcov 1/ H. Y., 2/ V. Y., 3/ maloletého V. Y. a 4/ maloletého Q. Y., všetkých trvale bytom V., žalobcov 3/ a 4/ zastúpených otcom V. Y., trvale bytom ako žalobcovia, proti žalovaným 1/ X. V., trvale bytom T. a 2/ KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 4, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Legal Cases s. r. o., so sídlom v Dunajskej Strede, Alžbetínske námestie 328, v mene ktorej koná ako konateľka advokátka JUDr. Mgr. Ingrid Gyökeresová, o 40 000 € , vedenom na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 5C/351/2013, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany z 9. apríla 2014 č. k. 5C/351/2013-99 a proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 28. mája 2015 sp. zn. 8Co/470/2014, takto

rozhodol:

Mimoriadne dovolanie z a m i e t a .

Žalobcom náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Žalobou došliu Okresnému súdu Topoľčany (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) 20. septembra 2013 sa žalobcovia na žalovanom 1/ a po pripustení rozšírenia okruhu žalovaných aj zodpovedajúcej zmeny žaloby z 11. novembra 2013 (uznesením súdu prvej inštancie z 13. novembra 2013) na oboch žalovaných domáhali, aby každému zo žalobcov spoločne a nerozdielne zaplatili (okrem náhrady trov konania) 10 000 € ako náhradu nemajetkovej ujmy, utrpenej usmrtením F. Y. (matky žalobcov) L. XXXX . pri dopravnej nehode, spôsobenej žalovaným 1/. Už na tomto mieste sa žiada (pre úplnosť) uviesť, že pôvodne procesné postavenie žalobcu 1/ prislúchalo otcovi všetkých ostatných žalobcov a pozostalému manželovi po ich usmrtení matke V. Y., ten však žalobu v časti týkajúcej sa jeho požiadavky vzal 3. februára 2014 späť a súd prvej inštancie v takejto časti uznesením z rovnakého dňa konanie zastavil. Žalovaný 1/ bol zo spáchania príslušného prečinu uznaný vinným rozsudkom súdu prvej inštancie z 8. augusta 2012 sp. zn. 1T/81/2012, žalovaná 2/ je potom poisťovňou, s ktorou mal žalovaný 1/ dojednané poistenie zodpovednosti podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti z a škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení

niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „zodpovednostný zákon“ alebo „ZoPZP“). Požiadavky zo žaloby žalobcovia odôvodnili nenapraviteľným zásahom do ich práva na súkromie a rodinný život a ich ochudobnením o rozvoj citových väzieb s najbližšou osobou (matkou), majú za to, že za takýto zásah nezodpovedá len jeho priamy pôvodca (vinník dopravnej nehody), ale v zmysle rozsudku Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „SD EÚ“) vo veci C-22/12 tiež povinná zmluvná poisťovňa.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom z 9. apríla 2014 č. k. 5C/351/2013-99 žalobe v celom rozsahu vyhovel, t. j. obom žalovaným uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť každému zo žalobcov 10 000 € a náhradu trov „právneho zastúpenia“ 635,14 € na účet spoločného advokáta žalobcov Mgr. Ľudovíta Pauloviča, bližšie identifikovaný vo výroku, všetko do 3 dní; žalovaným okrem toho uložil i povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne do účtarne súdu súdny poplatok 1 200 €, taktiež do 3 dní. Takýto rozsudok odôvodnil právne ust. čl. 1 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 19 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (uverejneného v prílohe oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.), §§ 11, 13, 16 a 853 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a § 4 ods. 2 písm. a/ ZoPZP, ako aj poukazmi na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Niemitz vs. Nemecko zo 16. decembra 1992, čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 72/166/EHS, čl. 1 ods. 1 a 2 Smernice Rady 84/5/EHS a čl. 1 ods. 1 Smernice Rady 90/232/EHS, rozhodnutia SD EÚ vo veciach C-22/12 (Haasová) a C-356/05 (Farrell) a odlišné stanovisko sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“, „dovolačí súd“ alebo „NS“) JUDr. Rudolfa Čirča k rozhodnutiu NS sp. zn. 4 Cdo 168/2009. Vecne sa popri rekapitulácii záverov relevantnej judikatúry, podľa ktorých súčasťou práva na súkromie (ako zložky ochrany osobnosti v širšom zmysle slova) je aj právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ostatnými ľudskými bytosťami a konštatovaní preukázanej zodpovednosti žalovaného 1/ za taký zásah do práva žalobcov na súkromný a rodinný život, pri ktorom nemôže byť namieste žiadna z foriem morálneho zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 O. z. (pričom i náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch môže nenapraviteľnú ujmu nanajvýš zmierniť), zaoberal najmä otázkou vecnej (tzv. pasívnej) legitimácie žalovanej 2/ a s ňou súvisiacou otázkou krytia i náhrady nemajetkovej ujmy povinným poistením podľa zodpovednostného zákona. Dospel k záveru, že pokiaľ ZoPZP vymedzuje rozsah poistného krytia ako nároky na náhradu škody na zdraví a náklady pri usmrtení, pojmy „škoda na zdraví“ a „náklady pri usmrtení“ však ďalej nedefinuje, nemôže byť rozhodujúcim, že vyššie spomenuté (tzv. motorové) smernice Rady majú v zmysle rozhodovacej činnosti SD EÚ len tzv. nepriamu záväznosť, pretože vnútroštátne sudy sú i tak povinné vykladať vnútroštátne právo v záujme dosiahnutia smernicami sledovaného cieľa. Ak potom zodpovednosť poisteného za zásah do osobnostných práv má pôvod v dopravnej nehode, spôsobenej prevádzkou motorového vozidla a má občianskoprávnu povahu, konkrétny nárok upravený vnútroštátnym právom bez ohľadu na jeho systematické zaradenie musí byť predmetom krytia povinného zmluvného poistenia a to aj za cenu extenzívnej interpretácie pojmu škody pre účely ZoPZP, keďže len takýto výklad môže byť eurokonformným.

3. Krajský súd v Nitre (ďalej tiež len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie sudy“) na odvolania oboch žalovaných rozsudkom z 28. mája 2015 sp. zn. 8Co/470/2014 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (a žalovaným uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť každému zo žalobcov k rukám ich advokáta do 3 dní náhradu trov odvolacieho konania 64,42 €). Potvrdenie rozsudku prvoinstančného súdu odôvodnil jeho vecnou správnosťou vrátane potreby plného stotožnenia sa so skutkovými aj právnymi závermi súdu prvej inštancie a poukazu na ne (§ 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „O. s. p.“). Doplnil, že po rozsudku SD EÚ vo veci C-22/12 väčšinový názor NS uvedený v jeho uznesení sp. zn. 4 Cdo 168/2009 (názor, podľa ktorého rozsah poistného krytia podľa § 4 ods. 2 písm. a/ ZoPZP právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch nezahŕňa) už nemožno považovať za eurokonformný a správny a je to práve rozsudok SD EÚ vo veci Haasová, ktorý súdu umožňuje odchýliť sa od doterajšej rozhodovacej praxe súdov (v tomto prípade bez ohľadu na to, že Slovenskej republike nebolo - a pre nedostatok jej účasti v konaní pred SD EÚ ani nemohlo byť - vyčítané nesprávne transponovanie tzv. motorových smerníc). Podľa odvolacieho súdu tu ide primárne

o výklad pojmu škoda na zdraví v ZoPZP, ktorý sa čo do základu odvíja od smerníc a len čo do výšky plnenia od vnútroštátneho práva. Čo do základu (poistného krytia) je podstatnou skutočnosťou to, aby uplatňovaný nárok mal pôvod v prevádzke motorového vozidla a naopak nie je významné, ako jednotlivé zložky škody upravuje vnútroštátne právo. Ujma na zdraví nezahŕňa len fyzickú, ale i psychickú traumu a hoci škoda na zdraví príbuzným účastníka dopravnej nehody priamo nevzniká (a nie je preto odškodniteľná), zásah do ich súkromia (stratou blízkeho) už je priamy aj odškodniteľný. Účelom právnej úpravy prijatej na pôde Európskej únie pritom je, aby povinným zmluvným poistením bola pokrytá každá škoda („any loss or injury“), poškodený znamená akúkoľvek osobu oprávnenú na náhradu, pokiaľ ide o akúkoľvek škodu spôsobenú motorovými vozidlami a škodou tak nie je len škoda na majetku (materiálna škoda), ale aj akákoľvek osobná nemajetková ujma (ako i v prípade žalobcov z prejednávanej veci), odškodňovaná peňažnou satisfakciou. Povinnosť vnútroštátneho orgánu aplikácie práva na eurokonformný výklad sa nevzťahuje len na vnútroštátne ustanovenia osobitne prijaté na vykonanie smernice, ale na vnútroštátne právo ako celok (nepriamy účinok práva Únie) a zásadou je tu eurokonformný výklad vnútroštátneho práva s priamou aplikáciou komunitárneho práva len tam, kde eurokonformný výklad možným nie je.

4. Na základe podnetu žalovanej 2/ podal proti uvedeným rozsudkom oboch nižších súdov (výslovne len proti ich výrokom vo veci samej) mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Navrhol, aby dovolací súd oba rozsudky v dovolaní napadnutých častiach zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci nižšími súdmi. Pominúc na tomto mieste vytýkanie takejto vady i v tejto veci nekonajúcim obom trenčianskym súdom (okresnému i krajskému) nepovažoval za správne ustálenie existencie hmotnoprávnej povinnosti na náhradu nemajetkovej ujmy a takto i dostatku pasívnej legitímácie n a strane podnecovateľky mimoriadneho dovolania (poisťovne). Mimoriadne dovolanie tu treba považovať za prípustné nielen preto, že sama účastníčka nemala efektívnu možnosť úspešného napadnutia (vlastným dovolaním) potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu v konaní nezaťaženom tzv. zmätočnosťmi vadami, ale i pre potrebu nápravy fundamentálnej chyby súdneho rozhodnutia, vychádzajúcej 1 / z nesprávneho pochopenia a interpretácie rozhodnutia SD EÚ vo veci Haasová a 2/ z následnej nesprávnej priamej aplikácie Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES (ktorej priamy účinok je v spore proti jednotlivcovi vylúčený). Poukazujúc i na rozhodnutie NS vo veci sp. zn. 3 Cdo 301/2012, resp. ním prevzatý väčšinový názor z už viackrát spomenutého uznesenia NS vo veci sp. zn. 4 Cdo 168/2009 namietal, že ZoPZP priamo upravuje (o. i.) aj rozsah poistného krytia (v § 4) a existencia takejto osobitnej právnej úpravy k právnej úprave všeobecnej (O. z.) možnosť aplikácie § 11 a nasl. O. z. vo vzťahu k žalovanej 2/ vylučuje, ak navyše osobou povolateľnou k náhrade nemajetkovej ujmy môže byť len pôvodca zásahu (tým ale poisťovňa nie je). Rozsah poistného krytia vymedzený v ZoPZP predstavuje taxatívny výpočet toho, čo sa odškodňuje a podmienkou poistného krytia aj v zmysle rozsudku SD EÚ vo veci Haasová je, že krytie z poistenia upravuje vnútroštátne právo. O taký prípad tu podľa generálneho prokurátora nejde, ak SD EÚ výklad relevantnej slovenskej právnej úpravy nepodal, inštitúty škody na zdraví a nárokov spôsobených zásahom do osobnostných práv O. z. striktné odlišuje a stotožniť sa nemožno ani s argumentáciou konajúcich súdov o potrebe zabezpečenia reálneho účinku smernice bez ohľadu na to, či použité ustanovenia majú alebo nemajú priamy účinok, nakoľko v tomto prípade je priama aplikácia smerníc vylúčená.

5. Žalovaná 2/ navrhla mimoriadnemu dovolaniu vyhovieť. Okrem jej stotožnenia sa s názorom o prípustnosti takéhoto opravného prostriedku a súvisiaceho upriamenia ňou pozornosti predovšetkým na čas rozhodnutia odvolacieho súdu a plynutia jej lehoty na dovolanie (oboje predchádzajúce stanoviskám NS, ktorými bol zúžený skorší priestor ako na dovolania účastníkov z dôvodu nepreskúmateľnosti rozhodnutí, tak i pre mimoriadne dovolania generálneho prokurátora) súhlasila i s argumentáciou vo veci samej, v značnej miere preberajúcou obsah jej podnetu, tu inak s odvolaním sa na niektoré rozhodnutia českých i slovenských súdov, podporujúce túto argumentáciu a s osobitným zdôraznením názoru, podľa ktorého postup zvolený nižšími súdmi v tejto veci je už vybočením z rámca možností eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva a fakticky uplatnením priameho účinku smerníc voči nej ako súkromnej osobe, čo však komunitárne právo nepripúšťa.

6. Žalovaný 1/ navrhol mimoriadne dovolanie zamietnuť, považujúc za správny názor oboch nižších súdov, podľa ktorého poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa vzťahuje i na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

7. Žalobcovia dovolací návrh nepodali.

8. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej len „C. s. p.“). Najvyšší súd, prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 30. júni 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však mimoriadne dovolanie tu bolo podané ešte pred 1. júlom 2016 (29. júna 2016), podmienky jeho prípustnosti (a aj niektoré ďalšie súvisiace procesné aspekty, o ktorých ešte reč bude) bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase jeho podania, teda podľa príslušných ustanovení O. s. p. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov C. s. p. o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov dovolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a 2 C. s. p.), ako aj ďalšieho základného princípu o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

9. Najvyšší súd ako súd, ktorého funkčná príslušnosť na prejednanie mimoriadneho dovolania, nech aj dnes pomenovaného za pomoci inovovaného pojmu „dovolanie generálneho prokurátora“ (§§ 458 - 465 C. s. p.) a rozhodnutie o ňom ostala zachovaná i po nadobudnutí účinnosti nových kódexov civilného procesného práva (v tejto súv. por. tiež § 10a ods. 3 O. s. p., § 35 C. s. p. i nedostatok osobitnej úpravy v Civilnom mimosporovom poriadku, teda v zákone č. 161/2015 Z. z.), skúmal predovšetkým splnenie podmienok pre podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom Slovenskej republiky v zmysle § 243e ods. 1 O. s. p., a to osobitne podmienku, či ochranu práv žalovanej 2/ (podanie mimoriadneho dovolania podnecujúcej) nemožno (resp. v čase predchádzajúcim podaniu mimoriadneho dovolania nebolo možné) dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Dospel pritom k záveru, že tieto podmienky treba považovať v prejednávanej veci za splnené.

10. Procesné predpoklady na podanie mimoriadneho dovolania v čase začatia dovolacieho konania upravovalo ustanovenie § 243e ods. 1 O. s. p. Týmito predpokladmi, ktoré museli byť splnené kumulatívne, boli : a/ podnet procesne legitimovaného subjektu, ak sa podnet vyžadoval (v tejto súv. por. i § 243e ods. 4 v spojení s § 35 ods. 1 a 2 O. s. p.), b/ zistenie, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon, c/ to, že podanie mimoriadneho dovolania vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a d/ to, že túto ochranu nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Podľa právnej teórie (porovnaj Ján Mazák, Základy občianskeho procesného práva, druhé vydanie, Bratislava: Vydavateľstvo právnickej literatúry IURA EDITION, spol. s r. o., rok 2004, str. 415) na splnenie predpokladu pod písm. b/ zhora stačí, ak sa generálny prokurátor domnieva, že právoplatným rozhodnutím súdu došlo k porušeniu zákona a rovnako aj na splnenie predpokladu pod písm. c/ zhora stačí, ak sa generálny prokurátor domnieva, že podanie tohto opravného prostriedku vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov subjektov súkromnoprávných vzťahov. Predpoklad uvedený pod písm. d/ znamená neprípustnosť mimoriadneho dovolania v prípade, keď požadovanú ochranu práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu možno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, najmä návrhom na obnovu konania, dovolaním podaným samým účastníkom konania (dnes v sporoch stranou - pozn. NS), návrhom na zrušenie uznesenia o predbežnom opatrení, ako aj v prípadoch, v ktorých zrušenie alebo zmenu rozhodnutia možno dosiahnuť inak.

11. V zmysle spoločného stanoviska občianskoprávneho kolégia NS a obchodnoprávneho kolégia NS z 20. októbra 2015, uverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 8/2015 pod č. 94, procesná prípustnosť mimoriadneho dovolania podaného na podnet účastníka je v občianskom súdnom konaní podmienená tým, že tento účastník najprv sám

neúspešne využil možnosť podať všetky zákonom dovolené riadne a mimoriadne opravné prostriedky, ktoré boli potenciálne spôsobilé privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie.

12. Za opravné prostriedky potenciálne spôsobilé privodiť pre účastníka konania priaznivejšie rozhodnutie treba považovať také, ktoré sú nielen iluzórnym, ale aj reálne účinným prostriedkom ochrany jeho práv alebo zákonom chránených záujmov, t. j. prostriedky, ktorých využitím mohol túto ochranu skutočne dosiahnuť (tu por. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky /ďalej tiež len „ústavný súd“ alebo „ÚS“/ zo 4. marca 2015 sp. zn. I. ÚS 84/ 2015, str. 12).

13. Nepodanie dovolania samotným účastníkom konania podľa názoru dovolacieho súdu vylučuje prípustnosť mimoriadneho dovolania len vtedy, ak využitím dovolania mohol účastník konania ochranu svojich práv alebo zákonom chránených záujmov skutočne dosiahnuť. O taký prípad šlo napr. pri zmeňujúcich rozhodnutiach odvolacieho súdu, proti ktorým zákon platný a účinný aj v čase rozhodnom pre rozhodovanie sa žalovanej 2/ z prejednávanej veci (o využití možnosti dovolania) dovolanie výslovne pripúšťal. Dovolanie šlo potom považovať za účinný prostriedok právnej ochrany aj v prípadoch tzv. zmätočnosťných väd konania uvedených v § 237 (od 1. januára 2015 tiež ods. 1) O. s. p., ak šlo o zjavné vady, účastníkom konania rozpoznateľné a potvrdené ustálenou súdnou praxou (napr. ak účastník považoval za nesprávne procesné rozhodnutie odvolacieho súdu o odmietnutí jeho odvolania pre oneskorenosť alebo rozhodnutie odvolacieho súdu o potvrdení uznesenia súdu prvej inštancie o odmietnutí jeho podania pre neodstránenie väd).

14. V prejednávanej veci však žalovaná 2/ dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorý by bol potenciálne spôsobilý privodiť pre ňu priaznivejšie rozhodnutie, k dispozícii nemala. Potenciálnym predmetom dovolania tu bol totiž prvý (jediný) rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rovnako jediný rozsudok súdu prvej inštancie a do úvahy tak neprichádzalo odchýlenie sa odvolacieho súdu od názoru vysloveného súdom dovolacím. Odvolací súd v súlade s § 238 ods. 3 O. s. p. nevyslovil ani prípustnosť dovolania, pretože by malo ísť o rozhodnutie p o právnej stránke zásadného významu a v danom prípade nešlo ani o potvrdenie takého rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorého výroku došlo k vysloveniu neplatnosti zmluvnej podmienky (vzhľadom na jej neprijateľnosť) podľa § 153 ods. 3 a 4.

15. Za týchto okolností by dovolanie žalovanej 2/ mohlo mať charakter účinného prostriedku nápravy, len pokiaľ by šlo o spochybnenie právoplatného rozhodnutia odvolacieho súdu podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p., t. j. z dôvodov zmätočnosti upravených v § 237 ods. 1 O. s. p., nie však z dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p., t. j. z dôvodu postihnutia konania inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo z dôvodu spočínutia rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení veci. Ak by dovolanie bolo podané z dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. (na ktoré sa poukazovalo v podnete na podanie mimoriadneho dovolania), bolo by takéto dovolanie v zmysle § 238 O. s. p. neprípustné. Na tom nič nemení skutočnosť, že v prípadnom dovolacom konaní, ak by žalovaná 2/ dovolanie podala, by dovolací súd mal povinnosť skúmať existenciu tzv. zmätočnosťných väd konania vyplývajúcich z § 237 O. s. p. ex officio (z tzv. úradnej povinnosti) a mohol by prípadne dospieť k záveru o prípustnosti a zároveň dôvodnosti dovolania pre tieto vady (či aspoň niektorú z nich). Ani v takomto prípade totiž platná právna úprava žalovanej 2/ nezaručovala právne posúdenie opodstatnenosti ňou bráneného subjektívneho práva, keďže nezistenie žiadnej zmätočnostnej vady (navzdory jej prípadnému tvrdeniu) by viedlo k odmietnutiu dovolania a opak, t. j. zistenie vady spravidla k obmedzeniu sa dovolacieho súdu na jej konštatovanie a z neho plynúce zrušenie rozhodnutia odvolacieho a prípadne i prvoinštančného súdu bez povinnosti vyjadriť sa aj k právnej podstate sporu.

16. S prihliadnutím k u ž uvedenému preto jediným opravným prostriedkom potenciálne spôsobilým privodiť pre žalovanú 2/ priaznivejšie rozhodnutie v merite veci, t. j. v otázke správneho právneho posúdenia práva, o ktoré v konaní išlo, bolo mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora. Podmienka prípustnosti mimoriadneho dovolania spočívajúca v nemožnosti podnecovateľky mimoriadneho dovolania dosiahnuť ochranu svojich práv inými právnymi prostriedkami bola preto splnená. Zároveň bola splnená aj podmienka, že generálny prokurátor podal mimoriadne dovolanie na podnet žalovanej 2/ a

že rešpektoval aj ňou vymedzený rozsah a dôvody, v ktorom, resp. ktorými, majú byť v tomto prípade opravným prostriedkom patriacim niekomu inému než účastníkovi konania pred nižšími súdmi napadnuté právoplatné rozsudky odvolacieho i prvoinštančného súdu (hoci v prípade výrokov rozsudkov nižších súdov o trovách konania a súdnom poplatku, ktoré mimoriadnym dovolaním dotknuté neboli, šlo o prípad ich závislosti na výrokoch výslovne napadnutých a takto aj o prípad nedostatku viazanosti generálneho prokurátora podnetom podľa § 243e ods. 3 O. s. p. v spojení s § 242 ods. 2 písm. b/ rovnakého zákona).

17. Po vyriešení otázky splnenia podmienok pre podanie mimoriadneho dovolania dovolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p., časť vety pred bodkočiarkou) preskúmal rozsudky oboch nižších súdov a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie nemožno považovať za opodstatnené.

18. Ešte pred objasnením, prečo bol podľa neho namieste takýto záver, sa však žiada vysvetliť, prečo v tomto prípade nedošlo k uplatneniu postupu podľa § 48 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého ak senát najvyššieho súdu pri svojom rozhodovaní dospeje k právnomu názoru, ktorý je odlišný od právneho názoru, ktorý už bol vyjadrený v rozhodnutí iného senátu najvyššieho súdu, postúpi vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu a v uznesení o postúpení veci odôvodní svoj odlišný právny názor). S prihliadnutím k existencii rozhodnutí najvyššieho súdu vo veciach ním prejednaných pod sp. zn. 4 Cdo 168/2009 a 3 Cdo 301/2012 sa totiž môže javiť, že i senát povolaný rozhodnúť v prejednávanej veci stíhala takáto povinnosť, podľa jeho názoru tu boli však hneď dva dôvody, pre ktorý nešlo usúdiť na existenciu povinnosti postúpiť vec veľkému senátu, ale na presný opak.

19. Prvým z takýchto dôvodov bola nutnosť dôsledného naplnenia princípu legitímnych očakávaní účastníkov konania o dovolaní, začatého ešte v čase účinnosti skoršej úpravy procesného práva (nech aj pomerne krátko, ale ešte pred nadobudnutím účinnosti C. s. p.). Súčasťou tu uvádzaných legitímnych očakávaní bolo ako očakávanie prejednaní veci aj jej rozhodnutia zákonným sudcom (tu trojčlenným senátom), určeným už v čase začatia konania o dovolaní; tak i súvisiace očakávanie možnosti robenia zmien v okruhu osôb takto povolaných k rozhodnutiu konkrétnej veci len spôsobom predpokladaným zákonom (prakticky len pre vylúčenie jedného, viacerých či dokonca aj všetkých členov senátu alebo pre takú zmenu v obsadení súdu sudcami, po ktorej by sa prejednanie a rozhodnutie veci senátom určeným v čase začatia konania stalo nemožným).

20. Tým, čo ale naopak v žiadnom konaní začatom ešte za účinnosti O. s. p. súčasťou legitímnych očakávaní byť nemohlo, bolo očakávanie, že by senát najvyššieho súdu povolaný k prejednaniu a rozhodnutiu veci mal možnosť prenechať jej vyriešenie niekomu inému. Tým, komu by takto mala byť prenechaná povinnosť vec prejsť a rozhodnúť, je totiž veľký (sedemčlenný) senát najvyššieho súdu, teda teleso, ktoré úprava procesného práva platná a účinná v čase začatia konania o dovolaní nepoznala.

21. Rozhodujúcim pritom nie je to, že ponúknutú úvahu o prenechaní povinnosti niekomu inému, hraničiacu s inou úvahou o „zbavení sa“ veci senátom povolaným inak k jej rozhodnutiu, treba samozrejme brať s rezervou (keďže všetci členovia senátu postupujúceho vec veľkému senátu sú - zo zákona - i členmi veľkého senátu a podľa všetkého aj v rámci vnútornej organizácie práce veľkého senátu je namieste predpokladať, že sudcom spravodajcom i osobou povolanou k vypracovaniu písomného vyhotovenia rozhodnutia v ňom ostane ten, ktorý ním bol v senáte postupujúcim vec), ale to, že úprava procesného práva nadobudnuvšia účinnosť až po začatí dovolacieho konania v konkrétnej veci umožňuje (na rozdiel o d skoršej úpravy toto neumožňujúcej a ani nepredpokladajúcej) potlačiť rozhodovací vplyv sudcov zamýšľajúcich sa odkloniť od názoru skôr vysloveného iným senátom najvyššieho súdu a nebyť novej úpravy povinných prevziať zodpovednosť za rozhodnutie - či už tým, že podmienkou úspechu každej snahy o odklon od skoršieho názoru je získanie pre nový názor prinajmenšom jedného ďalšieho (takto už štvrtého a nebyť novej úpravy nepotrebného) člena senátu, alebo tým, že neochota väčšiny vo veľkom senáte ustúpiť od skôr vysloveného povedie k prehlasovaniu nimi zástancov nového prístupu (v tomto prípade bez ohľadu na to, či títo budú alebo naopak nebudú pri jeho presadzovaní jednotnými).

22. Tým z pohľadu rešpektovania princípu legitímnych očakávaní najdôležitejším však podľa názoru dovolacieho súdu (i tu rozumej jeho senátu rozhodujúceho v prejednávanej veci) je to, že kým vo všetkých konaniach o dovolaniach, začatých už za účinnosti C. s. p., treba existenciu povinnosti senátu najvyššieho súdu, zamýšľajúceho sa odkloniť od názoru iného senátu takého súdu, postúpiť vec veľkému senátu, považovať za pravidlo, v konaniach začatých skôr na existenciu takejto povinnosti usúdiť nejde. Predloženie veci na rozhodnutie v čase umožňujúcim dovolaciemu súdu ešte i rozhodnúť za účinnosti O. s. p. použiteľnosť úpravy o veľkom senáte vylučuje celkom a z použitia právneho argumentu „a maiori ad minus“ /od väčšieho k menšiemu/ treba dospieť k záveru, že to isté musí platiť aj v tých prípadoch, v ktorých okolnosti prípadu znemožňujú dokončenie konania podľa úpravy platnej v čase jeho začatia, keďže rozhodnutie sa súdu pre určitý procesný postup, prítomné a nevyhnutné spravidla až v čase predchádzajúcim rozhodovaniu vo veci či dokonca až v čase takéhoto rozhodovania nemôže byť vecou náhody (toho, kedy súd pristúpi k rozhodovaniu alebo bude mať možnosť tak urobiť).

23. Druhým (nech aj v C. s. p. výslovne neustanoveným) dôvodom, pre ktorý v prejednávanej veci neprichádzalo do úvahy predloženie veci veľkému senátu, bolo to, že v čase nasledujúcim po rozhodnutiach NS sp. zn. 4 Cdo 168/2009 a 3 Cdo 301/2012 a zároveň predchádzajúcim rozhodovaniu v prejednávanej veci spornú právnu otázku riešil (a tiež vyriešil) ústavný súd. Ten nielenže už vo viacerých ním dosiaľ posudzovaných veciach odmietol sťažnosti poisťovní, namietajúcich porušenie svojich základných práv rozhodnutiami všeobecných súdov, ustaľujúcimi krytie aj nemajetkovej umy pozostalých poistením podľa ZoPZP, ale dokonca pri rozhodovaní vo veci sťažovateľky totožnej s podnecovateľkou mimoriadneho dovolania z prejednávanej veci v rámci odôvodnenia uznesenia z 11. októbra 2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016 uzavrel (citované z uznesenia), že pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijskej regulácie. Takýto záver treba mimo akúkoľvek pochybnosť považovať i za obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na témy 1/ krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti z a škodu a 2 / tzv. pasívnej legitímácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi.

24. ÚS nie je článkom sústavy všeobecných súdov a nie je ani ďalšou (štvrtou) inštanciou, slúžiacou posudzovaniu námietok účastníkov súdnych konaní pred všeobecnými súdmi voči právnemu posúdeniu vecí takýmito súdmi. Senát najvyššieho súdu, povolaný k rozhodnutiu tentoraz prejednávanej veci, však za stavu vyslovenia sa už ústavným súdom spôsobom opísaným pod 23. zhora považuje za nepredstaviteľné, aby tu ešte existoval priestor pre opätovné zaoberanie sa príslušnou otázkou zo strany veľkého senátu najvyššieho súdu (v tomto prípade inak bez ohľadu na čas začatia dovolacieho konania i prípadnú polemiku s názorom o neexistencii povinnosti postúpiť vec veľkému senátu v konaniach začatých pred nadobudnutím účinnosti C. s. p.). Pripustiť takýto priestor by totiž znamenalo nielen pripustiť možnosť rozhodnutia sa veľkého senátu aj po vyslovení sa ÚS k problému pre ktorúkoľvek z oboch do úvahy prichádzajúcich alternatív (rozumej pre odklon od skôr vysloveného názoru i pre zotrvanie na takomto skoršom názore), ale i logicky neželateľné konzekvencie plynúce z pripustenia takejto možnosti rozhodovania (tu rozumej istú nadbytočnosť reprodukovania už uzavretého ústavným súdom v prvom prípade a začiatok „vojny“ vrcholných súdnych ustanovizní v tom druhom, ktorá by s najväčšou pravdepodobnosťou priniesla nielen riziko nutnosti konečnej kapitulácie NS, ale i možný ďalší pokles dôvery v činnosť všeobecných súdov a tým aj v právny štát ako taký).

25. Už uvedené pod 23. a 24. zhora treba preto podľa názoru senátu najvyššieho súdu konajúceho v tejto veci zovšeobecniť tak, že senát najvyššieho súdu, ktorý pri rozhodovaní dospeje k právnemu názoru odlišnému od právneho názoru vyjadreného v rozhodnutí iného senátu najvyššieho súdu, nemá povinnosť (a ani možnosť) postúpiť vec veľkému senátu najvyššieho súdu, ak právny názor odkláňajúci sa od skoršieho právneho názoru najvyššieho súdu vyslovil už ústavný súd.

26. Po zaujatí stanoviska k vyššie uvedeným otázkam sa potom žiada (k meritu veci a aj k argumentácii z mimoriadneho dovolania) prakticky len zopakovať to podstatné z odlišného stanoviska jedného z členov senátu konajúceho v tejto veci k väčšinovému rozhodnutiu vo veci NS sp. zn. 4 Cdo 168/2009, resp. čiastočne i doplniť nasledovné.

27. Aj pre posúdenie správnosti právneho posúdenia veci, prezentovaného v odôvodneniach napadnutých rozsudkov nižších súdov v prejednávanej veci, bola vo vzťahu k otázke akcentovanej mimoriadnym dovolaním dôležitou odpoveď na otázku, či v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv, predstavovaných právom na súkromný a rodinný život, spôsobený usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode, je daná pasívna legitimácia poisťovne vykonávajúcej povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel (v prejednávanej veci vystupujúcej v procesnom postavení žalovanej 2/).

28. Pre posúdenie otázky pasívnej legitimácie poisťovne je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda (použitým v ZoPZP). Pre účely tohto zákona treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým (po blízkej osobe, usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla) z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv, spočívajúci v zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život. Účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k zodpovednostnému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia.

29. Ak by mal platiť výklad pojmu škoda vychádzajúci z textu ZoPZP (gramatický výklad), resp. výklad vychádzajúci výlučne z ustanovení O. z. o zodpovednosti za škodu, teda ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, prinášalo by to značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktoré by v individuálnych prípadoch mohlo viesť aj k ich bankrotu. Zároveň by to však mohlo znamenať aj neistotu pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá, resp. riziko, že v prípadoch insolvencie (platobnej neschopnosti) zodpovedného subjektu táto nebude vymožiteľná. Neprijateľnosť týchto dôsledkov vyžaduje extenzívnu interpretáciu pojmu škoda pre účely ZoPZP tak, že doň patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých a teda že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov totiž nemožno opomínať ich účel a zmysel, pričom platí, že súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho smie (a dokonca musí) odchýliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť a pod.

30. Rozširujúci výklad pojmu škoda pre účely zodpovednostného zákona je pritom aj ústavne konformným, pretože zmierňuje, resp. odstraňuje disproporciu medzi zákonným úrazovým poistením, t. j. poistením pri pracovných úrazoch, a povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla. Ak totiž dôjde pri dopravnej nehode k úmrtiu zamestnanca, ustanovenie § 94 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (v znení neskorších zmien a doplnení) zakladá pozostalým, ktorými sú manžel alebo manželka a nezaopatrené dieťa, nárok na jednorazové odškodnenie vo výške 730-násobku denného vymeriavacieho základu, najviac však vo výške 46 485,40 € (u manžela alebo manželky). Toto odškodnenie, i keď je limitované, nie je nič iné ako náhrada nemajetkovej ujmy, poskytovaná z úrazového poistenia. Niet žiadneho rozumného dôvodu, pre ktorý by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých pri usmrtení ich blízkeho ako zamestnanca pri dopravnej nehode mala byť predmetom poistného krytia (aj keď podľa iného zákona), zatiaľ čo v prípadoch, ak by nešlo o zamestnanca, by to tak byť nemalo.

31. Pri výklade pojmu škoda pre účely ZoPZP treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve. Zodpovednostný zákon bol totiž výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené t. č. platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009

o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa termíny „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú aj nemajetkovú (tu por. napr. rozsudok SD EÚ zo 6. mája 2010 vo veci C-63/09 Axel Walz proti Clickair SA).

32. Napokon bez významu tu podľa dovolacieho súdu nemôže byť ani to, že k správne chápaniu pojmu škoda aj súvislosti zodpovednosti za ňu v komunitárnom práve nemožno dospieť izolovane od základov, na ktorých bolo komunitárne právo budované, teda na jednej strane od právnych poriadkov tých členských štátov Európskej únie, ktorých demokratické fungovanie nebolo (na rozdiel od situácie v dnešných tzv. postsocialistických štátoch) prerušené, na druhej strane potom aj od tých historických prameňov práva na území dnešnej Slovenskej republiky (niekdajšieho Československa), o ktorých demokratickom pôvode (charaktere) nevznikol dôvod pochybovať.

33. Pri nazeraní na problém aj z tohto uhla pohľadu potom nemožno nevidieť to, že slovenský Občiansky zákonník (zákon prijatý ešte v prostredí unitárnej Československej socialistickej republiky v roku 1964) je napriek jeho početným novelizáciám (vrátane tých po roku 1989) stále predpisom majúcim pôvod v dobe neslobody (tu pre prípad záujmu por. zákon č. 480/1991 Zb.). Podstatnejšie tu však je, že základom úpravy občianskeho práva tzv. prvej republiky (Československej republiky v rokoch 1918 - 1938) sa stal dodnes v Rakúsku platný Všeobecný občiansky zákonník z roku 1811 (cisársky patent č. 946), medzi pojmami škoda a ujma nerozlišujúci (v tejto súv. por. najmä Komentár k Obecnému zákonníku občanskému, František Rouček - Jaromír Sedláček, CODEX Bohemia 1998, V. díl, § 1293, str. 672) a takýto nedostatok rozlišovania sa týkal i niekdajšieho uhorského práva, platného v rovnakom čase na Slovensku (tu por. najmä výklad o ujme utrpenej na osobnom záujme, resp. nemateriálnej škode v publikácii Nástin súkromného práva platného na Slovensku a Podkarpatskej Rusi, Doc. Dr. Vladimír Fajnor a Dr. Adolf Záturecký, HEUREKA 1998, str. 363).

34. Okrem uvedeného vyššie však už súčasťou spoločne budovaného právneho poriadku Československej republiky po roku 1918 sa stal o. i. aj zákon č. 81/1935 Sb. z. a n. o jazde motorovými vozidlami, ktorý (v rámci oddielu VIII. nazvaného Zodpovednosť za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel) ustanovil zodpovednosť (prevádzkovateľa a vodiča) za škodu aj vtedy, „ak bol niekto na tele alebo na zdraví poškodený alebo usmrtený“ (§ 45 ods. 1 zákona) i následok neúčinnosti akýchkoľvek dohôd, ktorými by sa na ujmu poškodeného vylúčili alebo obmedzili predpisy o povinnej zodpovednosti (§ 55 zákona). Prvé z takýchto ustanovení evidentne nešlo chápať inak, než ako zahrnutie do pojmu škoda spôsobená prevádzkou motorového vozidla i dnešnej náhrady nemajetkovej ujmy pozostalých po obeti dopravnej nehody (keďže usmrtenie znamená a vždy znamenalo zánik právnej subjektivity primárne poškodeného a takto i možnosti uplatňovania akejkoľvek náhrady ním samotným - čo neplatí a ani nemôže platiť o pozostalých). Druhé sa síce týkalo len vylúčenia prípadných dohôd medzi škodcom a poškodeným na ujmu druhej z takých osôb, popri ňom tu však bola už v roku 1935 (v rámci oddielu IX. zákona, nazvaného Zaistenie nárokov tretích osôb na náhradu škôd spôsobených prevádzkou motorových vozidiel) taktiež uzákonená povinnosť držiteľa registrovaného motorového vozidla poistiť sa proti následkom zodpovednosti u niektorej z komerčných poisťovní (§ 56 ods. 1 zákona). Takéto poistenie sa čo do rozsahu muselo týkať celého rozsahu pojmu škoda podľa takéhoto zákona, teda i dnešnej nemajetkovej ujmy pozostalých.

35. Generálnemu prokurátorovi (a ani podnecovateľke ním podaného dovolania) preto nešlo prisvedčiť v tom, že napadnuté rozsudky nižších súdov sú rozhodnutiami spočívajúcimi na nesprávnom právnom posúdení veci.

36. Stotožniť sa nešlo ani s námietkou, že nižšie súdy dospeli k názoru o pasívnej legitimácii žalovanej 2/ nesprávnou priamou aplikáciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009. V tomto prípade totiž ako súd prvej inštancie, tak i odvolací súd s a v odôvodneniach svojich rozsudkov venovali problému priamej aplikovateľnosti (resp. presnejšie nedostatku priamej záväznosti)

smerníc, žiaden z nich však svoje rozhodnutie vyhovujúce žalobe nezaložil na priamej aplikácii smernice, ale na eurokonformnom výklade vnútroštátnej právnej úpravy povinného zmluvného poistenia zodpovednosti z a škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a závere, že takýto výklad je možný a tiež namieste (správnosť ktorého záveru napokon potvrdil i ústavný súd, nech aj i on za cenu poisťovňami neprijímaného extenzívneho výkladu pojmu škoda). I výhrada viazanosťou pasívnej legítimácie poisťovne na úprave náhrady nemajetkovej ujmy na základe zodpovednosti poisteného vnútroštátnym právom bola pritom zjavným výsledkom neochoty rešpektovať tú skutočnosť, že komunitárne právo medzi pojmami „škoda“ a „ujma“, resp. medzi „materiálnymi škodami“ a „nemajetkovými ujмами“ nerozlišuje, resp. aj súvisiacej neochoty nadradiť eurokonformnú interpretáciu zažitej systematike vnútroštátneho práva.

37. Dovolací súd vedený týmito úvahami preto prípustné, avšak nedôvodné mimoriadne dovolanie podľa §§ 448 a 464 C. s. p. zamietol.

38. Skutočne pre úplnosť možno pritom uviesť, že o správnosti by síce vznikol dôvod diskutovať u uloženia povinnosti obom žalovaným ako spoločnej a nerozdielnej (keďže právny základ nároku voči každej z takýchto osôb je iný a súhlasiť treba s generálnym prokurátorom, že u žalovanej 2/ ním zodpovednosť za škodu - predpokladajúca zo zákona solidaritu - nie je), táto otázka však predmetom dovolacieho prieskumu urobená nebola a dovolací súd (viazaný dovolacími dôvodmi podľa § 440 C. s. p. v spojení s § 462 rovnakého zákona) na zaujímanie stanoviska k tomuto aspektu problému priestor nemal.

39. V dovolacom konaní skončenom zamietnutím dovolania boli plne úspešnými žalobcovia úspešní i pred nižšími súdmi, ktorým vzniklo i právo na náhradu trov tohto konania (§ 255 ods. 1 a § 438 ods. 1 C. s. p.) a to proti ich procesnej súperke v osobe podnecovateľky mimoriadneho dovolania (prokurátor vrátane toho generálneho totiž zodpovednosť za výsledok konania podobne ako v minulosti nemá, tu por. § 261 C. s. p. a § 148a O. s. p.). Dovolací súd však žalobcom náhradu nepriznal, pretože v tomto dovolacom konaní preukázateľne žiadnemu z nich žiadne trovy nevznikli.

40. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.